



Samlenotat

22. maj 2007

J.nr.

Ref. SVF

Energidelen af rådsmøde (Transport, Telekommunikation og Energi) den 6. juni 2007 i Luxembourg

7. Indre energimarked

- a) Meddelelse: Udsigt for det indre marked for el og gas
- b) Sektorundersøgelse af gas og elmarkederne
- c) Plan for hovedopgaverne i sammenkoblingen af forsyningsnet
 - *politisk drøftelse*

8. Internationale relationer på energiområdet

- a) EU-USA
- b) EU-Rusland
- c) EU-OPEC
- d) Energieffektivitet
- e) Energifællesskabet
- f) EU-Afrika
- g) Andre initiativer
 - *orientering ved formandskabet/Kommissionen*

9. Forordning om et fællesskabsprogram for energieffektivitetsmærkning af kontor- og kommunikationsudstyr (Energy Star-programmet)

- *Forventes behandlet på et senere Rådsmøde*

7. Indre energimarked

1. Resumé

På forårsmødet i Det Europæiske Råd 8. – 9. marts 2007 godkendte stats- og regeringscheferne Kommissionens forslag til handlingsplan for en energipolitik for Europa. Som grundlag for handlingsplanen forelå Kommissionens strategiske energiredøgelse, bilagt en række redegørelser, herunder de i ovenstående punkt a) – c) nævnte: Meddelelse om medlemsstaternes gennemførelse af det indre marked for el og gas, undersøgelse af konkurrenceforholdene inden for de to sektorer, samt plan for prioriterede sammenkoblinger mellem medlemsstaternes el- og gasnet.

Det Europæiske Råd var bl.a. enig om, at der er behov for

- en effektiv adskillelse af forsynings- og produktionsaktiviteter fra driften af nettene (unbundling),*
- yderligere harmonisering af beføjelser og styrkelse af de nationale energiregulatorers uafhængighed, samt oprettelse af en uafhængig ordning, så nationale regulatorer kan samarbejde og træffe afgørelse om vigtige grænseoverskridende spørgsmål,*
- oprettelse af en ny fællesskabsordning for transmissionssystemoperatører, der skal forbedre koordineringen af nettets drift og dets sikkerhed, og*
- øget sammenkobling og udbygning af nettene med henblik på forbedring af konkurrencen og integrationen af vedvarende energikilder på land såvel som på havet.*

Energipunkterne ventes drøftet om eftermiddagen den 6. juni og eneste substanspunkt er en bordrunde vedrørende udviklingen af det indre energimarked. Der skal ikke træffes beslutninger eller vedtages konklusioner. Formandskabet har fremlagt fire spørgsmål, der knytter an til ovenstående punkter, med henblik på at målrette drøftelserne.

2. Baggrund

På forårstopmødet den 8. – 9. marts 2007 gjorde Det Europæiske Råd det klart, at det var nødvendigt at øge konkurrencen, sikre effektiv regulering og opmuntre til investeringerne med henblik på at gavne forbrugerne i EU's indre marked for el og naturgas. Relevansen af denne konstatering understreges af, at den formelle fulde åbning af el- og gasmarkedene for alle forbruger kategorier finder sted den 1. juli 2007.

Det Europæiske Råd var bl.a. enig om, at der er behov for

- en effektiv adskillelse af forsynings- og produktionsaktiviteter fra driften af nettene (unbundling),
- yderligere harmonisering af beføjelser og styrkelse af de nationale energiregulatorers uafhængighed samt oprettelse af en uafhængig ordning, så nationale regulatorer kan samarbejde og træffe afgørelse om vigtige grænseoverskridende spørgsmål
- oprettelse af en ny fællesskabsordning for transmissionssystemoperatører, der skal forbedre koordineringen af nettets drift og dets sikkerhed
- relevante investeringssignaler, som bidrager til en effektiv og mere sikker drift af transmissionsnettet

Det Europæiske Råd bekræftede endvidere behovet for yderligere sammenkobling med henblik på videreudvikling af det indre marked samt integrationen af vedvarende energikilder på land såvel som på havet

EU-Kommissionen har tilkendegivet, at den i løbet af 3. eller 4. kvartal 2007 agter at fremlægge en tredje liberaliseringspakke af foranstaltninger, der skal sikre den fulde gennemførelse af det indre marked for el og gas. Pakken vil sandsynligvis rette sig mod fire hovedområder inden for rækken af foranstaltninger, nemlig adskillelse (unbundling), effektiv regulering, infrastruktur og samarbejde mellem de systemansvarlige selskaber (transmissionssystemoperatørene, TSO'erne).

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincip

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål

Formålet med drøftelsen på rådsmødet den 6. juni 2007 er at skabe større klarhed om synspunkterne i Rådet vedrørende centrale aspekter i reguleringen af det indre energimarked, forud for Kommissionens fremlæggelse af sin tredje liberaliseringspakke.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

7. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor af sagen

Der er ikke tale om en retsakt.

8. Høring

De tre dokumenter har ikke været sendt i høring.

9. Indhold

Kommissionen vurderer, at bestræbelserne for at skabe et integreret indre energimarked i EU indtil videre har været en begrænset succes. Selv om der kan spores positive resultater, er konklusionen på Kommissionens undersøgelser, at der fortsat er behov for en stor indsats for at frigøre det økonomiske potentiale, der vil følge af en effektiv liberalisering af energisektoren.

Kommissionen mener derfor, at det nu er tid til at overveje mulighederne for at tilskynde til et videre gennembrud i arbejdet med at skabe et fuldt funktionelt el- og gasmarked. På denne baggrund foreslår Kommissionen en række konkrete initiativer, hvoraf de væsentligste er:

- Med henblik på at øge konkurrencen i markedet agter Kommissionen at undersøge mulige løsninger, der kan sikre en klar adskillelse af transmissionsnetsaktiviteter og konkurrenceudsatte aktiviteter ("unbundling"). Kommissionen præsenterer to modeller, nemlig 1. Fuld ejermæssig unbundling, der fremhæves som den bedste løsning og 2. ISO (independent system operators), hvor det kommercielle selskab stadig ejer netaktiver, men ikke blander sig i driften. Et sådant system er i kraft i bl.a. Skotland.

Hensigten med dette er at opnå fuld uafhængighed for transmissionssystemoperatørerne (TSOer) fra kommercielle dele/integrerede selskaber. Dette skal bl.a. forbedre betingelserne for infrastrukturinvesteringer, forbedre adgangen for nye aktører og dermed i sidste ende konkurrencen.

- Regulatorerne (tilsynsmyndighederne) skal styrkes og det foreslås at de skal have beføjelser til at træffe beslutning om alle relevante forhold, det vil sige tredjeparts adgang til nettet, adgang til gaslagre, balancemekanismer, markedsovervågning, alle grænseoverskridende forhold, forbrugerbeskyttelse, informationsindsamling og sanktioner for non-compliance. Formålet er at sikre en bedre overvågning af TSO'erne samt mere ensartede regler. Det skal desuden sikre regulatorerne en større grad af uafhængighed fra både regering, TSO'ere og vertikalt integrerede selskaber.
- Kommissionen ønsker endvidere at forstærke samarbejdet mellem de nationale regulatorer. Samarbejdet mellem regulatorerne vil blive formaliseret, og regulatorerne vil blive givet de nødvendige kompetencer til at sikre en uhindret handel over landegrænser. En ny regulatorfunktion på fællesskabsniveau, der særligt skal tage sig af at få den grænseoverskridende handel til at fungere i praksis, vil blive etableret. Formålet er at forbedre mulighederne for tværnational transport og dermed skabe bedre betingelser for udviklingen af et indre marked for el og gas, hvor europæiske hensyn træder foran nationale.
- Kommissionen vil tillige introducere bindende retningslinier for harmonisering og offentliggørelse af markedsrelevant information for at øge gennemsigtigheden i markedet.

Kommissionen præsenterer i sin plan for infrastrukturprojekter følgende 5 initiativer til at fremme etablering af vigtig infrastruktur i el- og gassystemerne:

- identifikation af de vigtigste infrastrukturprojekter, der har vanskeligt ved at blive realiseret og der skal tilvejebringes politisk opbakning over hele Europa til at få udfyldt hullerne;
- udpegning af europæiske koordinatører som skal sætte gang i de fire højest prioriterede konkrete projekter (højspændingsforbindelsen mellem Tyskland, Polen og Litauen, forbindelser til havvindmølleparker i Nordeuropa, elforbindelser mellem Frankrig og Spanien samt Nabucco-rørledningen, der skal føre gas fra Det Kaspiske Hav til Centraleuropa);
- strømledning af godkendelsesprocedurer for ny infrastruktur, inkl. aftale om en højst femårig periode til gennemførelse af planlægning og godkendelse af projekter;
- behovet for øgede tilskud til finansiering af de transeuropæiske energinet skal undersøges, særlig for at gøre det lettere at integrere vedvarende el i forsyningsnettet; og
- der skal oprettes en ny fællesskabsmekanisme og -struktur for transmissionssystemoperatører med ansvar for samordnet netplanlægning.

Formandskabet søger at fokusere drøftelserne på rådsmødet om disse emner ved hjælp af en række spørgsmål, som retter sig mod de fire hovedområder inden for rækken af de forventede kommende foranstaltninger i Kommissionens tredje liberaliseringspakke, nemlig adskillelse

(unbundling), effektiv regulering, infrastruktur og samarbejde mellem de systemansvarlige selskaber.

Vedrørende *adskillelse* (mellem systemansvaret og de kommercielle aktiviteter, herunder produktion og handel med el/gas) lægges der op til en drøftelse dels af, hvorvidt skærpede krav til adskillelse alene skal rettes mod transmissionsniveauet, eller om de også skal omfatte distributionsniveauet, dels om el og gas skal håndteres forskelligt.

Med hensyn til *effektiv regulering* går spørgsmålet på omfanget af den kompetence, der skal tildeles et kommende uafhængigt samarbejdsorgan for nationale tilsynsmyndigheder (regulatorer) med henblik på samarbejde og beslutningstagen omkring vigtige grænseoverskridende spørgsmål.

Vedrørende *infrastrukturinvesteringer* er spørgsmålet hvilke foranstaltninger, der er nødvendige for at udvide og udvikle nettene på en måde, der svarer til behovene under hensyntagen til omkostningseffektivitet på et overordnet økonomisk niveau.

Endelig med hensyn til *samarbejde mellem de systemansvarlige selskaber* går spørgsmålet på omfanget af den kompetence, der skal tillægges den påtænkte ”fællesskabsmekanisme” (samarbejdsorgan) for de systemansvarlige selskaber med henblik på forbedring af koordineringen af netsamarbejde og netsikkerhed.

10. Konsekvenser for Danmark

Drøftelserne vil ikke i sig selv have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller miljømæssige konsekvenser for Danmark.

11. Regeringens generelle foreløbige holdning

Fra dansk side støtter man, at der i den tredje liberaliseringspakke stilles krav om en **ejer-mæssig adskillelse** mellem det selskab, der ejer og har systemansvaret for de overordnede el- og gasnet (transmissionssystemoperatørselskabet), og de konkurrenceudsatte aktiviteter (produktion og handel) – således som det er gennemført i Danmark med etableringen af Energinet.dk. Dette vil samtidig give incitament til at udbygge nettene. Man finder det derimod præmaturligt at udstrække kravet til også at gælde på distributionsniveau. En gennemførelse af ejermæssig adskillelse på transmissionsniveau er desuden langt vigtigere for at sikre et effektivt konkurrencemarked end ejermæssig adskillelse på distributionsniveau. Efter dansk opfattelse er der ikke behov for at skelne mellem el og gas med hensyn til adskillelse.

Ejermæssig adskillelse er desuden en afgørende forudsætning for at det af Kommissionen foreslåede udvidede samarbejde mellem de europæiske systemoperatører (se nedenfor) kan fungere i praksis. Dette vil sikre, at selskaberne er på lige fod og arbejder for de samme fælles mål omkring et velfungerende indre marked, ikke mindst i forhold til grænseoverskridende handel med energi.

Danmark støtter en **stærkelse af regulatorfunktionen** i medlemslandene. De nationale regulatorer skal sikres fuld uafhængighed af nationale og/eller kommercielle særinteresser for at sikre, at der arbejdes for et integreret indre marked til gavn for forbrugere og konkurrencen. Endvidere støtter man fra dansk side en egentlig EU-regulator med beføjelser vedrørende den grænseoverskridende handel med el og gas. Det følger heraf, at det påtænkte uafhængige

samarbejdsorgan efter dansk opfattelse bør tildeles kompetence til at håndtere spørgsmål knyttet til grænsehandelen, mens interne, nationale tilsynsspørgsmål fortsat alene skal være de nationale regulatorers kompetenceområde. Det uafhængige samarbejdsorgan skal således have beføjelser, der sikrer, at de nationale regulatorer forpligtes på at bakke op om beslutningerne truffet i samarbejdsorganet.

En vigtig forudsætning for et mere effektivt indre el- og gasmarked samt for integrationen af de stigende mængder VE-elektricitet er, at der er den fornødne kapacitet i transmissionsnetene, især i de grænseoverskridende net, men også i de interne nationale transmissionsnet af betydning for grænsehandelen. Set fra dansk side er spørgsmålet om sikringen af tilstrækkelige **investeringer i net-udbygning**, som samtidig skal finde sted på et omkostningseffektivt grundlag, tæt knyttet til gennemførelse af ejermæssig adskillelse på transmissionsniveau. En uafhængig TSO er ikke i sig selv nogen garanti for, at de nødvendige og omkostningseffektive investeringer finder sted, men under forudsætning af at lovgrundlaget og reguleringen er velgennemtænkt vil en ejermæssigt uafhængig TSO have de bedste incitamentter til at sikre etableringen af den nødvendige infrastruktur.

Det er afgørende, at der udvikles en gennemtænkt metode til udpegning og vurdering af, hvilke investeringsprojekter der vil gavne det europæiske marked, og at der udvikles en solidarisk finansieringsmodel. Der er brug for at sikre de rigtige redskaber, der kan understøtte et pan-europæisk perspektiv, og holde nationale særinteresser ude af de fælles investeringsbeslutninger.

Endelig kan forslaget om at styrke **samarbejdet mellem de systemansvarlige selskaber** (TSO'erne) gennem etablering af et egentligt europæisk samarbejdsorgan støttes fra dansk side. Samarbejdet skal ske med henblik på udpegning og administration af ovennævnte investeringsprojekter for ny infrastruktur, forbedring af koordineringen af opretholdelse af den tekniske kvalitet i elforsyningen, forbedring af udnyttelsen af transmissionskapaciteterne og sikring af gensidig assistance mellem områderne ved driftsforstyrrelser. I dag samarbejder de systemansvarlige i EU gennem fem frivilligt etablerede samarbejdsfora. Danmark er grundet sin geografiske placering medlem af to organisationer, Nordel og UCTE. Der er brug for et mere formaliseret og forpligtende samarbejde mellem de systemansvarlige, og dette skal ske i én samlet organisation på fællesskabsplan.

For at opnå et ligeværdigt samarbejde mellem de systemansvarlige er spørgsmålet samtidig tæt knyttet til gennemførelse af ejermæssig adskillelse på transmissionsniveau. Ellers kan lande med integrerede selskaber gennemtvinge beslutninger med det formål at tjene bestemte kommercielle interesser. Effektiv – dvs. ejermæssig - adskillelse er således en forudsætning for et troværdigt samarbejde mellem TSO'erne, hvor det sikres, at der ikke tages concern-hensyn.

12. Den generelle forventning til andre landes holdninger

Der er enighed om at de foreslåede emner kan danne grundlag for drøftelser på rådsmødet.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Spørgsmål vedrørende udviklingen af det indre energimarked har ved flere lejligheder været forelagt Folketingets Europaudvalg, senest den 9. februar 2007 med henblik på forhandlings-

oplæg i forbindelse med rådsmødet den 15. februar 2007, forud for forårstopmødet i Det Europæiske Råd den 8. – 9. marts 2007.

8. Internationale relationer på energiområdet

1. Resumé

Under dette dagsordenspunkt vil formandskabet og Kommissionen orientere om udviklingen i EU's relationer på energiområdet til tredjelande og internationale organisationer. Der forventes ingen debat under dette punkt.

2. Indhold

a) EU-USA

Under dette punkt forventes en orientering om drøftelserne vedrørende energi under topmødet mellem EU og USA den 30. april 2007 i Washington. På topmødet blev der vedtaget en fælles udtalelse om energiforsyningssikkerhed og klimaforandring, som understregede den fælles interesse i sikre og rene forsyninger af energi til rimelige priser og i at håndtere klimaforandringer. Det aftaltes at man ville udvide og forstærke den fælles indsats for at forbedre energiforsyningssikkerheden og reducere forurening og drivhusgasudledninger samtidig med en styrkelse af den økonomiske vækst.

b) EU-Rusland

Der forventes en orientering om resultatet på energiområdet af det 30. EU-Rusland topmøde i Samara, Rusland, den 18. maj 2007. Energi og klima figurerer højt på dagsordenen som inkluderer status for påbegyndelse af forhandlingerne om den kommende EU-Rusland aftale, der skal erstatte den eksisterende Partnerskabs- og Samarbejdsaftale. Kommissionen vil i det bilaterale EU-Rusland samarbejde prøve at udvikle en "early warning mekanisme" for olie og gas.

c) EU-OPEC

Kommissionen forventes at orientere om status for EU-OPEC dialogen og forberedelsen af kommende møder. Der afholdes 4. ministermøde i EU-OPEC energialogen den 21. juni i Wien. Mødet er i høj grad en opfølgning på ministermødet i 2006, hvor der blev aftalt en række tiltag, herunder en konference om CO₂-opsamling og -lagring (afholdt september 2006), en konference om finansielle markeds påvirkning af oliemarkedet (afholdt december 2006), en rundbordsdrøftelse om energipolitik den 30. maj 2007 i Bruxelles og et studie om finansielle markeder og prisudsving på oliemarkedet.

d) Energieffektivitet

Kommissionen tilkendegav før forårstopmødet, at den i løbet af 2007 agtede at fremlægge et forslag til en ny international aftale om energieffektivitet med henblik på fælles globale bestræbelser på at fremme energieffektiviteten under hensyntagen til, at en sådan aftale bør supplere EU's energieffektivitetspolitik. Kommissionen vil under dette punkt orientere om status for arbejdet med at udvikle denne aftale. Det forventes endvidere, at formandskabet vil afrapportere fra en G8-konference om energieffektivitet, der afholdtes i Berlin i april 2007, forud for G8-mødet i Heiligendamm den 6. – 8. juni 2007.

e) Energifællesskabet

Traktaten vedrørende energifællesskabet, som etablerer en organisering af et integreret energimarked for Sydøsteuropa, blev undertegnet i Athen den 25. oktober 2005. Traktaten udstrækker *acquis communautaire* til landene i Sydøsteuropa¹ og skaber et indre energimarked dér. Traktaten skaber en fælles ramme for fremtidige investeringer i og forbedringer af energi og infrastruktur i regionen (anslås til 30 mia. Euro). Samtidig er der skabt grundlag for stabile energi-forbindelser mellem EU og det Kaspiske Hav og Mellemøsten.

Med hensyn til udvidelse af medlemskredsen har Moldova nu ligesom Ukraine og Norge formelt søgt om fuldt medlemskab. Kommissionen forventes at rapportere om status for udvidelsen på energirådsmødet i juni.

f) EU-Afrika

I energihandlingsplanen, som blev vedtaget på forårstopmødet den 8. – 9. marts 2007, indgår forslag om en særlig dialog med afrikanske lande. Dialogen har til formål at etablere et balanceret og omfattende partnerskab mellem Afrika og Europa. FEMA, Forummet for Afrikanske Energiministre, støttede etableringen af et Afrika-Europa Energi Partnerskab i Maputo deklARATIONEN af 30. marts 2007.

Der forventes en nærmere redegørelse for status i dette arbejde. Kommissionen forventes at pege på, at energirelationer mellem Afrika og EU skal afbalancere tre hovedhensyn: (1) energiforsyningssikkerhed i Afrika og i EU, (2) miljø og klima, og (3) adgang til moderne energitjenester i Afrika. Kommissionens engagement i energi på udviklingsområdet var stort set ikke eksisterende indtil for tre år siden. Der er derfor et markant behov for at sikre investeringer i energiinfrastruktur. I den forbindelse anser Kommissionen det for nødvendigt med en regional tilgang i forhold til større energiinfrastrukturprojekter, der går på tværs af landegrænser. Kommissionen anser, at energieffektivitet og vedvarende energi er fundamentale elementer i EU's energisamarbejde med Afrika.

3. Nærhedsprincip

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

5. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor af sagen

Der er ikke tale om en retsakt.

6. Høring

Høring er ikke relevant.

7. Konsekvenser for Danmark

Sagerne har ikke direkte konsekvenser for Danmark.

¹ De kontraherende parter er De Europæiske Fællesskaber, Albanien, Bulgarien, Bosnien og Hercegovina, Kroatien, FYROM (Makedonien), Montenegro, Rumænien, Serbien, Tyrkiet og Kosovo.

8. Regeringens generelle foreløbige holdning

Danmark støtter generelt en aktiv politik fra EU's side på energiområdet i forhold til tredjelande og internationale energioorganisationer.

9. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sager vedrørende EU's relationer til tredjelande og internationale organisationer på energiområdet har ofte været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering, senest den 6. juni 2006, forud for rådsmødet den 8. juni 2006.

9. Energy Star-programmet)

1. Resumé

Denne sag ventes behandlet på et senere Rådsmøde.

Den første aftale om Energy Star samarbejdet blev indgået i 2001 for en 5-årig periode med henblik på, at der herefter skulle tages stilling til programmets fortsættelse og evt. ændringer heraf. Den nye aftale mellem USA og EU giver basis for fortsættelse af Energy Star-programmet i endnu en 5-årig periode.

Forslaget er således en omarbejdning af den gældende Energy Star forordning (EC) 2422/2001.

Formålet med den omarbejdede forordning er at opdatere og tilpasse den eksisterende forordning med henblik på, at Energy Star-programmet kan implementeres i Europa.

Et forslag til Rådsbeslutning om indgåelse af en ny aftale mellem USA og det Europæiske Fællesskab om fortsættelse af Energy Star samarbejdet for kontorudstyr er blevet vedtaget og aftalen med USA er blevet underskrevet og trådte i kraft den 29. december 2006.

Som baggrund for fortsættelse af samarbejdet anfører Kommissionen bl.a.;

- Energieffektiv energianvendelse er en af grundpillerne for en bæredygtig udvikling i EU mht. forsyningssikkerhed, miljø, en konkurrencedygtig økonomi, m.v.*
- Kontorudstyr udgør en stor del af energiforbruget i EU og det forventes at stige i både kontorer og boliger*
- Der eksisterer stadig et stort og omkostningseffektivt besparelspotentiale*
- Da kontorudstyr forhandles globalt skal indsatsen for at forbedre energieffektiviteten foregå i samarbejde med globale partnere*
- Den meget hurtige produktudvikling, der foregår for kontorudstyr, kræver fleksible instrumenter som f.eks. frivillige mærkningsordninger, der hurtigt kan tilpasses den teknologiske udvikling og markedsudviklingen*

2. Formål og indhold

Kommissionen sendte den 5. oktober 2006 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 95 TEF (tidligere artikel 100A) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Forslaget er en omarbejdning af den gældende Energy Star forordning (EC) 2422/2001.

Den første aftale om Energy Star samarbejdet blev indgået i 2001 for en 5-årig periode med henblik på, at der herefter skulle tages stilling til programmets fortsættelse og evt. ændringer heraf. Den nye aftale mellem USA og EU giver basis for fortsættelse af Energy Star-programmet i endnu en 5-årig periode.

Formålet med den omarbejdede forordning er at opdatere og tilpasse den eksisterende forordning til en ny samarbejdsaftale mellem USA's regering og det Europæiske fællesskab om koordinering af programmer til energieffektivitetsmærkning af kontorudstyr med henblik på, at Energy Star-programmet kan implementeres i Europa.

Et forslag til Rådsbeslutning om indgåelse af en ny aftale mellem USA og det Europæiske Fællesskab om fortsættelse af Energy Star samarbejdet for kontorudstyr er blevet vedtaget og aftalen med USA er blevet underskrevet og trådte i kraft den 29. december 2006.

Den nye aftale og forslaget til omarbejdning af forordningen tager hensyn til de erfaringer der er opnået i de første 5 år.

Selvom det ikke har været muligt at opgøre besparelseeffekten af Energy Star-programmet i den første 5-årige periode vurderer Kommissionen og andre involverede parter, at programmet har bidraget til at øge energieffektiviteten af kontorudstyr solgt i EU.

Som baggrund for fortsættelse af samarbejdet anfører Kommissionen bl.a.;

- Energieffektiv energianvendelse er en af grundpillerne for en bæredygtig udvikling i EU mht. forsyningssikkerhed, miljø, en konkurrencedygtig økonomi, m.v.
- Kontorudstyr udgør en stor del af energiforbruget i EU og det forventes at stige i både kontorer og boliger
- Der eksisterer stadig et stort og omkostningseffektivt besparelspotentiale
- Da kontorudstyr forhandles globalt skal indsatsen for at forbedre energieffektiviteten foregå i samarbejde med globale partnere
- Den meget hurtige produktudvikling, der foregår for kontorudstyr, kræver fleksible instrumenter som f.eks. frivillige mærkningsordninger, der hurtigt kan tilpasses den teknologiske udvikling og markedsudviklingen

Hovedelementerne i samarbejdet og implementering af programmet i EU er uændrede i forhold til den første aftale og forordning. Der er dog på en række punkter lagt op til forenklinger af beslutningsprocedurer og reduktion af Kommissionens og EU medlemsstaternes forpligtigelser især vedrørende information og rapportering.

Energy Star-programmet er en frivillig mærkningsordning, baseret på et fælles logo, der kun må anvendes på produkter, der opfylder de tekniske specifikationer vedrørende produkterne energieffektivitet. Det er frivilligt for virksomheder m.v. at deltage i programmet. Deltagelse sker ved at blive registreret som deltager hos en af de to administrationsenheder (Kommissionen i EU og EPA i USA). Deltagerne må anvende logoet på produkter, der opfylder specifikationerne enten i henhold til målinger foretaget på egne måleanlæg (selvdeklaration) eller i henhold til målinger foretaget af et uafhængigt testlaboratorium. Hver administrationsenhed

kan kontrollere mærkede produkter på sit eget marked. Produkter, der er registreret hos en af de to administrationsenheder, skal anerkendes af den anden. Kommissionen får det overordnede ansvar for at administrere EF's Energy Star program, og den bistås af et teknisk organ EF-Rådet for Energy Star-programmet (Energy Star Rådet).

De nationale organer (typisk de nationale energistyrelser) udgør sammen med repræsentanter for erhvervslivet og andre interessegrupper Energy Star Rådet. I Energy Star Rådet drøftes tekniske spørgsmål vedrørende de gældende specifikationer, EU's forslag til revision af de tekniske specifikationer og eventuel inddragelse af andre produktgrupper samt EU's holdning til eventuelle forslag til ændringer fra USA.

Der er ikke noget til hinder for at fortsætte eller indføre andre nationale eller internationale mærkningsprogrammer, hvis de ellers er godkendt eller tilladt af medlemsstatens myndigheder og de vedrører særlige nationale eller regionale mål eller de indebærer strengere krav end dem, der er fastsat i Energy Star-programmet.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at Medlemsstaternes eksperter og uafhængige eksperter har peget på, at den mest effektive og omkostningseffektive foranstaltning til at reducere kontor- og kommunikationsudstyrs energiforbrug på, er at indføre et frivilligt mærkningsprogram med et logo til at identificere det mest effektive udstyr på markedet.

Kommissionen anfører videre, at i overensstemmelse med nærhedsprincippet vil den foreslåede foranstaltning få de største miljømæssige virkninger, hvis den gennemføres på fællesskabsniveau. Desuden kan eventuelle handelshindringer, der ville være resultatet af national mærkning, undgås. I overensstemmelse med traktatens artikel 5, ifølge hvilken fællesskabsforanstaltninger ikke bør medføre urimelige omkostninger eller indgreb, foreslås der en frivillig ordning, der - som producenterne havde foreslået det - koordineres med andre initiativer i tredjelande, nemlig USA.

Forordningen tilgodeser efter regeringens opfattelse hensynet til nærheds- og proportionalitetsprincipperne. Energieffektivitetskrav, mærkning og afprøvningsmetoder bør harmoniseres, hvor det er hensigtsmæssigt og muligt for at opnå en øget beskyttelse af miljøet og af hensyn til den internationale samhandel. Kontorudstyr handles overalt i verden og Energy Star aftalen mellem Fællesskabet og USA vil øge udbredelsen af de mest energieffektive modeller og lette den internationale samhandel med sådant udstyr.

4. Gældende dansk lovgivning på området og forslagets konsekvenser herfor.

Forordningen finder direkte anvendelse i medlemsstaterne. Forordningen vil ikke have konsekvenser for eksisterende dansk lovgivning.

5. Statsfinansielle, samfundsøkonomiske, miljømæssige og andre konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at få statsfinansielle konsekvenser eller negative økonomiske konsekvenser for erhvervsliv, forbrugere eller offentlige myndigheder. Der vil derimod være tale om positive effekter som følge af besparelser i driftsudgifterne. Forslaget vurderes at have positiv virkning på beskyttelsesniveauet ved at medvirke til at reducere elforbruget og de dermed forbundne miljøbelastninger.

Der forventes kun i begrænset omfang anvendt ressourcer fra myndighederne til information om og kontrol af ordningen i Danmark. Udgifterne hertil vil blive afholdt inden for de eksisterende bevillingsrammer.

6. Høring

Forslaget til en ny aftale mellem det Europæiske fællesskab og USA's regering om koordinering af energimærkning for kontorudstyr har været i høring hos: Elektronikpanelet, Dansk Industri (ITEK), BFE (Branchen Forbrugerelektronik), IT-Branchen, Elsparefonden, Dansk Energi-net, SKI, Foreningen for Energi og Miljø, DVN, Energitjenesten, WWF Verdensnaturfonden, Danmarks Naturfredningsforening og Greenpeace

Der indkom høringssvar fra 3 parter. Af høringssvarene fremkom følgende:

Dansk Energi-net bakker op om Energy Star aftalen, men ser gerne at kravene til produkternes energieffektivitet skærpes, f.eks. at der arbejdes hen imod en 10 procent-liste.

Energitjenesten giver udtryk for en positiv holdning til mærkningsordninger til fremme af energibesparelser også frivillige som Energy Star. Energitjenesten lægger vægt på at tilslutningen til Energy Star ikke forhindrer mere ambitiøse nationale tiltag. Endvidere mener Energitjenesten, at kravene bør strammes og udbredes til flere produkter, at kendskabet til ordningen bør udbredes, at stikprøvekontrol bør være et krav til aftalens parter (EU og USA) og at Forbruger og Miljøorganisationer bør være høringspart på linie med industrien.

Forbrugerrådet er umiddelbart positiv overfor indholdet i den nye aftale og de forbedringer, der er opnået. Rådet gør endvidere opmærksom på, at de finder det vigtigt, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til en effektiv stikprøvekontrol, og at produkter der ikke er korrekt mærkede straks fjernes fra butikkerne.

7. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke afsluttet sin første behandling af forslaget. Af udkast til Europa-Parlamentets betænkning fremgår, at Parlamentet påtænker at fremsætte en række ændringsforslag om blandt andet om evalueringer og rapporter i tilknytning til forvaltningen af Energy Star-programmet. Det mest substantielle ændringsforslag fra Parlamentet forventes at være et forslag om, at der ved offentligt indkøb af energiforbrugende kontorudstyr skal fastsættes energieffektivitetskrav, som ikke er mindre krævende end Energy Star-specifikationerne.

8. Den generelle forventning til andre landes holdninger

Kommissionens oprindelige forslag til omarbejdet forordning samt Parlamentets udkast til betænkning med ændringsforslag har været drøftet et antal gange i Rådets energiarbejdsgruppe. Det tyske formandskab har endvidere holdt sonderende møder på teknisk niveau med Parlamentet og Kommissionen med henblik på at undersøge mulighederne for en 1. læsningsaftale.

På den baggrund har formandskabet udarbejdet et forslag til kompromis, hvor en række ændringsforslag fra Parlamentet afvises af formelle grunde, fordi de ligger uden for det særlige "omarbejdede format" (recast-format), jfr. Interinstitutionel aftale af 28. november 2001 om en mere systematisk omarbejdning af retsakter (2002/C 77/01).

En anden gruppe af ændringsforslag foreslås i kompromisforslaget enten accepteret eller accepteret i modificeret form. Det vigtigste ændringsforslag fra Parlamentet lægger op til at gøre det obligatorisk at anvende energieffektivitetskrav ved offentligt indkøb af energiforbrugende kontorudstyr, som ikke er mindre krævende end Energy Star-specifikationerne. En række medlemslande kan ikke støtte Parlamentets forslag om energieffektivitetskrav ved offentlige indkøb og anfører bl.a., at det ikke er konsistent i forhold til de generelle regler om offentligt indkøb. En anden gruppe lande, herunder Danmark, er umiddelbart mere positive overfor forslaget om en styrket indsats for energieffektivitet ved offentlig indkøb.

Formandskabet havde i første omgang foreslået et kompromis vedrørende offentlige indkøb, som delvist imødekommer Parlamentet, men som dog samtidig indfører beløbsgrænser for reglernes anvendelse og giver medlemslandene fleksibilitet i forhold til reglernes anvendelse på henholdsvis statsligt, regionalt eller kommunalt niveau.

Det har imidlertid ikke kunnet samle tilstrækkelig støtte, og derfor har formandskabet i anden række fremsat et nyt kompromisforslag, som i mindre udstrækning imødekommer Parlamentet. Ifølge det indføres der en revisionsbestemmelse som siger, at Kommissionen, såfremt der ikke er tilstrækkelig markedsindtrængning af energieffektivt kontorudstyr, skal stille passende forslag der kan øge brugen af Energy Star produkter, herunder krav til offentlige indkøb. Det kan ske i forbindelse med den forudsatte revision af Energy Star aftalen om fem år eller i forbindelse med en revision eller ændring af direktiv 2004/18 om offentlige indkøb. Endvidere foreslås en ekstra betragtning til præamplén, hvori medlemslandene opmuntres til, inden for rammerne af det gældende direktiv 2004/18 om offentligt indkøb, at benytte energieffektivitetskriterier ved offentligt indkøb af kontorudstyr.

Det er på nuværende tidspunkt uvist, om Parlamentet vil acceptere dette kompromisforslag.

9. Regeringens generelle foreløbige holdning

Danmark har en positiv holdning til forordningen og støtter de foreslåede forenklinger af beslutningsprocedurerne og reduktioner af Kommissionens og EU medlemsstaternes forpligtigelser især vedrørende information og rapportering.

Danmarks holdning til Energy Star-programmet var, da det blev vedtaget i 2001, at ordningen ikke var tilstrækkeligt ambitiøs, fordi hovedparten af kontorudstysprodukter på markedet kunne overholde de på det tidspunkt gældende energikriterier.

Danmark har i den første 5-årige periode arbejdet for at få vedtaget mere ambitiøse energikriterier og der er også sket betydelige fremskridt på dette område. Der er udarbejdet nye og ambitiøse energikriterier for computer skærme og afbildningsudstyr (kopimaskiner, printere, scannere, o.l.) og arbejdet med nye kriterier for computere er langt fremme. Endvidere omfatter energikravene nu produktets energiforbrug i alle driftstilstande (herunder on-mode og off-mode). Tidligere var kun energiforbruget i standby tilstand (sleep mode) omfattet.

Det er Danmarks holdning, at det er vigtigt at ordningen er ambitiøs, dynamisk og troværdig.

Fra dansk side lægges der derfor vægt på at markedsudviklingen og den teknologiske udvikling følges tæt med henblik på, at der kan ske jævnlige vurderinger af behovet for at opstramminger af kravspecifikationer og at specifikationer strammes i takt med udviklingen.

Fra dansk side er man grundlæggende positiv overfor at indføre mere forpligtende krav om energieffektivitet i forbindelse med offentligt indkøb af energiforbrugende kontorudstyr som foreslået af Parlamentet. I Danmark er der allerede indført sådanne krav ved Transport- og Energiministeriets cirkulære nr. 27 af 19. april 2005 om energieffektivisering i statens institutioner. Det bør dog være op til medlemslandene selv at beslutte, om disse regler skal finde anvendelse udelukkende i statsligt regi eller også skal gælde regioner og kommuner.

Det følger af den energipolitiske aftale af 10. juni 2005, at regeringen via en aftale med kommunerne og regionerne skal sikre, at de lever op til samme krav til realisering af energibesparelser og energieffektive indkøb som staten. Der er indledt forhandlinger herom og det forventes, at en aftale kan indgås i den nærmeste fremtid.

Efter dansk opfattelse tilgodeser det af formandskabet foreslåede kompromis med Europa-Parlamentet de danske ønsker til Energy Star forordningen.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.